

TÕLLISTE VALLA 2015. AASTA

MAJANDUSAASTA ARUANNE

Majandusaasta algus: 01.01.2015
Majandusaasta lõpp: 31.12.2015

Aruandekohustuslase nimetus: Tõlliste Vallavalitsus

Registri kood: 75002229

Aadress: Laatre, 68314 Valga maakond

Telefon: +372 766 6365; +372 766 6364

E-post: vald@tolliste.ee

Interneti kodulehekülg: www.tolliste.ee

Vallavanem: Madis Gross

Audiitor: Audiitorbüroo Fides OÜ

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	
Bilanss	13
Tulemiaruanne	14
Rahavoogude aruanne	15
Netovara muutuste aruanne	16
Eelarve täitmise aruanne	17
Raamatupidamise aastaaruande lisad	
Lisa 1. Aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted	20
Lisa 2. Raha ja selle ekvivalendid	24
Lisa 3. Maksud, lõivud, trahvid	24
Lisa 4. Muud nõuded ja ettemaksed	26
Lisa 5. Osalused tütar- ja sidusettevõtjates	27
Lisa 6. Kinnisvarainvesteeringud	28
Lisa 7. Materiaalne põhivara	28
Lisa 8. Võlad tarnijatele	29
Lisa 9. Muud kohustused ja saadud ettemaksed	29
Lisa 10. Laenukohustused	30
Lisa 11. Saadud toetused	31
Lisa 12. Tulud kaupade ja teenuste müügist	33
Lisa 13. Muud tegevustulud	33
Lisa 14. Antud toetused	34
Lisa 15. Tööjõukulud	35
Lisa 16. Majandamiskulud ja muud tegevuskulud	36
Lisa 17. Seotud osapooled	37
Lisa 18. Selgitused eelarve täitmise aruande juurde	38
Majandusaasta aruande allkiri	41

TEGEVUSARUANNE

1. Valla üldiseloostus

Tõlliste vald asub Valga maakonnas, piirneb Hummuli, Öru, Karula, Antsla, Sangaste ning Lätis asuva Valka vallaga ja Valga linnaga. Tõlliste valla keskuseks on Tsirguliina alevik, kust Valga linna on 15 ja Tartu linna 75 km. Vallas on 2 alevikku- Tsirguliina ja Laatre ning 13 küla.

11. juulil 1991 aastal Eesti Vabariigi Ülemnõukogu Presiidiumi seadusega kinnitati Tõlliste valla omavalitsuslik staatus, millega Tõlliste vald astus taas omavalitsusliku haldusüksuse õigustesse.

Tõlliste Vallavolikogu ja –valitsuse ülesanne on kujundada vallas soodne elu- ja ettevõtluskeskkond, tagada kvaliteetse hariduse andmine ning arendada külaliikumist ja kogukonna suhteid. Vastavalt kohaliku omavalitsuse korralduse seadusele on Tõlliste vallal kui omavalitsusüksusel kohustus korraldada vallas sotsiaalabi ja –teenuseid, vanurite hoolekannet, noorsoo- ja sporditööd, elamu- ja kommunaalmajandust, heakorda, jäätmehooldust, veevarustust ja kanalisatsiooni, vallasisest transporti, teede korrashoidu ning territooriumide planeerimist.

Valla omavalitsusorganid on:

Vallavolikogu – valla esinduskogu, mis valitakse valla hääleõiguslike kodanike poolt kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse alusel. Tõlliste vallavolikogu on 13 liikmeline.

Vallavalitsus – volikogu poolt moodustatav täitev ja korraldav organ. Tõlliste vallavalitsus on kinnitatud neljaliikmelisena.

2015. aastal toimus 8 volikogu istungit, kus võeti vastu 25 otsust ja 10 määrust.

Vallavalitsus pidas 43 istungit ning võttis vastu 198 korraldust ja 2 määrust.

2. Töliste vallavalitsuse struktuur

Juht: vallavanem

Ametnikud: abivallavanem, vallasekretär, pearaamatupidaja, raamatupidaja-personalitöötaja, sotsiaaltöõspetsialist, sotsiaaltöötaja lastekaitse alal, maakorraldaja.

Töötajad: sotsiaaltöötaja lastekaitse alal (0,91 ametikohta), noorsootöötaja (0,5), Laatre vabaajakeskuse perenaine (1,0), koristaja (0,5), bussijuhid (1,66), Laatre sotsiaalmaja perenaine (0,5), avahooldustöötaja (1,0), kalmistuvahid (1,9).

Töliste Vallavalitsuse hallatavad allasutused on:

Tsirguliina Keskkool	registrinumber 75002235
Sooru Lasteaed	75002287
Tsirguliina Lasteaed „Õnnelind“	75002241
Tsirguliina Rahvamaja	75002264
Laatre Raamatukogu	75002270
Tsirguliina Raamatukogu	75002258
Tagula Raamatukogu	75002324
Sooru Raamatukogu	75002301

Allasutustes töötas 31.12.2015.a seisuga kokku 81 inimest.

3. Ülevaade tähtsamatest finantsnäitajatest

(*tuhandetes eurodes*)

	2015	2014	2013	2012	2011
Bilansi näitajad					
Varad aasta lõpus	1638	1731	1 833	1 820	1 862
Kohustused aasta lõpus	125	135	156	158	206
Netovara aasta lõpus	1513	1 596	1 678	1 663	1 656
Tulemiaruaruande näitajad					
Tegevustulud	1613	1 602	1 563	1 561	1489
Tegevuskulud	1695	1 682	1 546	1 551	1 493
Tulem	-82	-80	17	10	-4
Muud näitajad					

Põhivarainvesteeringute maht	97	38	62	68	60
Likviidsus*	2,0	2,28	1,57	1,0	0,71
Lühiajaline maksevõime**	3,54	4,04	3,35	2,13	1,79
Kohustuste osakaal varadest	7,65	7,78	8,50	8,66	11,08
Laenukohustuste osakaal varadest	3,12	3,69	4,19	5,66	6,35
Piirmäärade täitmine					
Põhitegevuse tulem***	92	70	176	28	
Netovõlakoorumus****	-74	-78	-25	35	

*Likviidsus – likviidsed varad/lühiajalised kohustused

**Lühiajaline maksevõime – käibevara/lühiajalised kohustused

***Põhitegevuse tulem – põhitegevuse tulude ja kulude vahe;

****Netovõlakoorumus – võlakohustuste ja likviidsete varade vahe.

Likviidsus näitab, palju ettevõtte on võimeline koheselt tasuma oma lühiajalistest kohustustest. Optimaalne rahaliste vahendite tase suhtes lühiajalistesse kohustustesse on 1. Kui näitaja on suurem kui 1, siis ettevõtte kasutab oma raha ebaefektiivselt.

Lühiajaline maksevõime kordaja näitab, mitu käibevara eurot on ettevõttel ühe euro lühiajalise kohustuse tasumiseks e. katmiseks. Heaks loetakse, kui näitaja on 0,9 või enam, nõrgaks 0,3 ja vähem.

Põhitegevuse tulemi piirmäär on 0. Ei tohi olla negatiivne.

Finantsnäitajate tabelist on näha, et 2015.aasta tulem -82 tuhat eurot oli viimaste aastate madalaim. Selle põhjuseks on tulude – kulude proportsioonide muutumine.

Tegevustulud suurenesid võrreldes 2014.aastaga 0,7%, sh suurenesid maksutulud 1,8% (tulumaks suurenes 2,3%, maamaks vähenes 2,9%), kaupade ja teenuste müük suurenes 21,5%, toetused vähenesid 3,1% ja muud tulud jäid samaks.

Tegevuskulud suurenesid 2014.aastaga võrreldes 0,8%, sh vähenesid antavad toetused 4,5%, suurenesid tööjõukulud 7,1% ja majandamiskulud vähenesid 10,3%.

Võrreldes 2014.aastaga vähenesid varad 5,4%. Varade struktuuris vähenesid käibevarad 7,7% (rahaliste vahendite jääk vähenes 8,1%, nõuded ostjate vastu 7,3%). Põhivara jääkmaksumus vähenes 4,9%. Kohustused vähenesid 6,7%.

Põhivara investeeringute maht kokku võrreldes 2014.aastaga suurenes 155,2%. Põhitegevuse tulem suurenes 31,4%.

4. Ülevaade majanduskeskkonnast

Eesti sisemajanduse koguprodukt (SKP) kasvas Statistikaameti andmetel 2015.aastal eelmise aastaga võrreldes 1,1% . Esialgsel andmetel suurenes SKP 2015. aasta IV kvartalis võrreldes 2014. aasta IV kvartaliga 0,7%. 2015.aasta vältel iseloomustas Eesti majandust aeglane, kuid stabiilne kasv.

2015.aastal mõjutas majandust enim veonduse ja laonduse lisaväärtuse vähenemine. SKP kasvu kahandasid oluliselt veel ehitus ning töötlev tööstus. Ehitusmahud kohalikul ehitusturul vähenesid ja ehituse lisandväärtus kahanes rajatiste ehitamise ning hoonete remondi vähenemise tõttu. Töötleva tööstuse lisandväärtus kahanes peamiselt nõrga välisnõudluse tõttu.

Oma panuse SKP kasvu andis põllumajanduse, metsanduse ja kalapüügi tegevusala lisandväärtuse suurenemine. Kaubanduse kasvu toetas jaekaubanduse suurenemine.

Vaatamata suurenemisele aasta esimeses kvartalis, vähenes 2015.aastal kogumajanduse kaupade ja teenuste eksport hinnamõju arvestades 1,1% ning kaupade ja teenuste import 1,8%. Enim mõjutas väliskaubandust elektroonikaseadmete sisse- ja väljaveo vähenemine.

Sarnaselt välisnõudlusele oli nõrk ka sisenõudlus. Eesti sisemajanduse nõudlus kahanes 0,7%, mõjutatuna enim varude vähenemisest. Samas kodumajapidamiste ja valitsemissektori lõpptarbimiskulutused suurenesid. Kodumajapidamiste lõpptarbimiskulutused kasvasid eelkõige toidule, vabale ajale ning transpordile tehtud kulutuste suurenemise tõttu 3,2%.

Töötuse määr (*töötute osatähtsus tööjõus (hõivatute ja töötute summa)*) oli 2015. aastal 6,2%, tööhõive määr (*tööga hõivatute osatähtsus 15-74-aastases rahvastikus*) 65,2% ja tööjõus osalemise määr (*tööjõu osatähtsus 15-74-aastases rahvastikus*) 69,4%. Töötus oli oluliselt madalam ning tööhõive ja tööjõus osalemine kõrgem kui 2014. Aastal. Tööturunäitajad paranesid võrreldes 2014.aastaga tänu esimese kolme kvartali tulemustele, kuid IV kvartalis olukord muutus. Kui 2014.aasta IV kvartalis oli töötuse määr 6,3% ja töötute üldarv hinnanguliselt 42700, siis 2015.aasta IV kvartalis olid vastavad näitajad 6,4% ja 43900.

Töötuse määr langes 2015.aastal võrreldes 2014.aastaga märgatavalt nii noorte (15-24-aastased) kui ka 25-49-aastaste inimeste seas. Vanemaeliste (50-74-aastased) töötuse määr

jäi samaks. Jätkuvalt oli noorte töötuse määr (13,1%) kõrgeim, mis näitab, et noorte tööturule sisenemine ja seal püsimine on arvestatavaks probleemiks.

2015.aasta paremate tööturunäitajate võimalike põhjustena võrreldes eelneva aastaga tuuakse välja töötamise registri mõju tööhõivele, 2014.aasta majanduskasvu ning plaanitavat töövõimereformi. Selgelt aeglasem majanduskasv 2015.aastal on tõenäoliselt mõjutanud ka 2015.aasta IV kvartali tööturunäitajaid.

Tarbijahinnaindeks langes 2015.aastal eelmise aastaga võrreldes 0,5 %.

Statistikaameti andmeil oli keskmine brutokuupalk 2015.aastal 1065 eurot ja brutotunnipalk 6,51 eurot. 2014.aastaga võrreldes tõusis nii keskmine brutokuupalk kui ka –tunnipalk 6,0%.

Brutokuupalk oli kõrgeim IV kvartalis.

Reaalpalk, milles tarbijahinnaindeksi muutuse mõju on arvesse võetud, tõusis 2014.aasta IV kvartaliga võrreldes tänu jätkunud tarbijahindade langusele kiiremini kui keskmine brutokuupalk - 6,9%. Reaalpalk on tõusnud alates 2011.aasta teisest poolest kaheksateistkümnendat kvartalit järjest.

Tõlliste valla rahvaarv jätkuvalt kahaneb.

Aasta	Elanikke seisuga 31.detsember
2009	1800
2010	1782
2011	1746
2012	1717
2013	1694
2014	1656
2015	1616

2015.aastal registreeriti 9 sündi (2014.a. 12 sündi), 22 surma (2014 – 22). Valda sisserrändajaid oli 48 inimest ja lahkujaid 75 inimest (2014.a. vastavalt 34 ja 62).

Registreeritud töötuid oli 31.12.2015 seisuga 48 (31.12.2014 seisuga 50). 2015.aasta võrdluses oli töötus madalaim oktoobris (eelmisel aastal juulis), mil oli Töötukassas arvel 43 töötut (2014.a. 43) ja kõrgeim märtsis, kui arvel oli 56 vallakodanikku (2014.aastal oli kõrgeim veebruaris – 61).

5. Ülevaade arengukava täitmisest

Tõlliste valla arengusuunad on välja toodud dokumendis „Tõlliste valla arengukava aastani 2020“.

Arengukava peab hõlmama vähemalt nelja eelseisvat eelarveaastat.

Tõlliste valla arengu põhieesmärk on elanikele kvaliteetse elu- ja töökeskkonna kujundamine. Põhieesmärgi täitumine on saavutatav läbi uute töökohtade tekkimise, infrastruktuuri arendamise, kvaliteetse ja konkurentsivõimelise hariduse võimaldamise, kättesaadava ja inimesi rahuldava arstiabi saamise, vanurite ja vähekindlustatud inimeste toimetuleku toetamise ja mitmekülgsede vaba aja veetmise võimaluste loomise.

Haridus

***Eesmärk:** Kõikidele lastele on tagatud võimalus kvaliteetse ja konkurentsivõimelise hariduse omandamiseks. Täiskasvanute hulgas on võetud omaks elukestva õppe mõttelaad.*

Vallas on keskkool ja kaks lasteaeda.

Tsirguliina Keskkoolis õppis 2015.aasta lõpus 124 õpilast kaheteistkümne klassikomplektiga. Laste arv jääb iga aastaga väiksemaks, 2014.aasta lõpus õppis koolis 129 last. *Tsirguliina Keskkoolis* töötab 18 õpetajat. Tõlliste Vallavolikogu 21.detsembri 2015 otsusega nr 23 otsustati *Tsirguliina Keskkool* 2018/2019. Õppeaastaks korraldada ümber *Tsirguliina* põhikooliks. Kooli gümnaasiumiastme tegevus lõpetatakse järkjärguliselt.

Kooli üheks eesmärgiks on aidata kaasa mitmekülgselt arenenud isiksuse kujunemisele. Igas klassis on olemas projektor ning arvuti. Haridus- ja Teadusministeerium eraldas 2015.aastal toetust 10000 eurot, millega soetati *Tsirguliina Keskkoolile* 26 tahvelarvutit Sony. Projekti tegelikuks maksumuseks kujunes 11383 eurot. Arvutid on kasutusele võetud õppetöö mitmekesistamisel algõpetuses, matemaatikas, loodusõpetuses. Lisaks sellele ehitati Tõlliste valla poolse omafinantseeringuna antud projekti raames koolimajas välja ühtne kõigile kasutatav raadiovõrk. Viimane võimaldab õpilastel ja õpetajatel interneti ühenduse kasutamist ka kõigi isiklike nutiseadmetega. 2015.aastal soetati arvutiklassi uued arvutid maksumusega 5334 eurot. Koolis töötab oma kooliraadio, mille eestvedajaks on õpilased ise. Koostöös Valgamaa Kutseõppekeskusega on võimalik omandada müüja I kutsekvalifikatsioon.

Tsirguliina Keskkool osaleb SA Archimedese poolt finantseeritud Comeniuse projektis. Projekt algas 2013.aasta lõpus ning kestis 2015.aasta suveni.

Lasteaiad: Eesmärgiks on jätkuvalt lastesõbraliku kasvukeskkonna kujundamine ning säilitamine. Samuti on oluline, et pedagoogid toetavad haritud, loova ja isikupärase mõtlemisvõimega inimese kujundamist.

Vallal on kaks lasteaeda. 2015. aastal oli Sooru lasteaias 16 last (2014.a. 19 last) ja Tsirguliina lasteaias 33 last (2014.a. 35 last).

Tõlliste valla arengukavas on kavandatud Tsirguliina lasteaia mänguväljaku atraktsioonide uuendamine. 2015.aastal taotleti Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuselt toetust projektile „Tsirguliina Lasteaia Õnnelind mänguväljaku uuendamine“. Projekt sai toetust 12171,42 eurot ja viiakse läbi 2016.aastal.

Noorsootöö

Eesmärk: Noored on tegusad ja kodupaika tähtsustavad.

Vallas tegutseb Tõlliste Avatud Noortekeskus TANK. Tööle on võetud noorsootöötaja. Noortekeskus osaleb aktiivselt erinevates projektides ning võimaldab noortele mitmesugust meelelahutust (huviringides osalemine, lauamängude mängimine, interneti kasutamine, tähtpäevade tähistamine jne).

Vald toetab vähekindlustatud peresid lastelaagri tuusikute soetamisel.

Raamatukogud: valla raamatukogude kui piirkondlike teabevipunktide tähtsustamine ja arendamine. Vallal on 4 raamatukogu: Laatre, Sooru, Tagula ja Tsirguliina. Tsirguliina Raamatukogu täidab lisaks rahvaraamatukogule ka Tsirguliina keskkooli õpperaamatukogu ülesannet. Raamatukogudel on oluline osa kohalikus elus, eriti Tagulas, kus muid kooskäimise võimalusi ei ole.

Uute raamatute ja ajakirjanduse soetamist toetati valla eelarvest 7,6 tuh euroga. Riik eraldas selleks 2,9 tuh eurot.

Kultuur, vaba aeg

Eesmärk: Vallas on mitmekülgsed võimalused tegelemaks huvitegevuse ja spordiga ning vaba aja sisuka veetmisega.

Tegevuse eesmärgi saavutamiseks on kooli eelarves ressursid huvialaringide toetamiseks ja uute käivitamiseks, valla rahvamajades taidlusringide ja ürituste korraldamiseks. Eesmärgiks on traditsiooniliste kultuuri- ja spordiürituste korraldamine, uute traditsioonide ellukutsumine.

Vallas on kaks rahvamaja- Tsirguliina Rahvamaja ja Sooru Rahvamaja. Sooru Rahvamaja haldab MTÜ Sooru Arendus. Mitmete projektitoetuste abil on Sooru Rahvamajast ehitatud multifunktsionaalne vabaajakeskus – nii info (raamatukogu ja internetituba), kultuuri- (lasteringid, tähtpäevade üritused) kui ka spordikeskus (võimalus käia jõusaalis, harrastada aeroobikat ja viia läbi laste võimlemisringe). Vald andis 2015.aastal Sooru Rahvamaja haldamiskuludeks 8500 eurot. 2015.aastal renoveeriti Sooru Rahvamaja korsten 2875,20 euro eest ja paigaldati tulekahjusignalisatsioon maksumusega 4104 eurot.

Tsirguliina Rahvamajas kui ülevallaliste kultuuriürituste korraldamise paigas rekonstrueeriti ventilatsioonisüsteemi ja teostati muid remonditöid 2595,60 euro eest. Küttesüsteemi renoveerimine maksis 4605,60 eurot.

Laatre vabaajakeskuse küttesüsteemi renoveerimiseks kulus 9319,20 eurot. Sellest 5000 eurot saadi toetusena Siseministeriumilt.

Sportimiseks on võimalik kasutada Tsirguliina Keskkooli staadioni ja võimlat, Laatre spordiväljakut, erinevaid külplatse. Vajalik on kujundada Tsirguliina Keskkooli baasil ülevallaline vaba aja veetmise ja sportimise paik.

Traditsiooniks on saamas talvised väliüritused Tsirguliinas kuuse juures. 2015.aastal paigaldati sinna elektrisüsteemi jaotuskilp ja veeti toiteliin maksumusega 2525 eurot.

Sotsiaalhoolekanne

Eesmärk: Iga inimene on suuteline oma eluga iseseisvalt toime tulema, kasutades sotsiaalteenuste või –toetuste abi ainult konkreetse vajaduse korral ja võimalikult lühikest aega.

Sotsiaaltöö tulevikus on suunatud eelkõige ennetavale ja rehabiliteerivale tegevusele. Põhieesmärgiks on elanikele võimaluste loomine oma eluga iseseisvalt toime tulla, kindlustades neile vajaliku abi ja toetuse omas kodus või võimalikult harjumuspärasel keskkonnas. Õpitud abituse ärahoidmiseks on olulisim toimetulekuõpetus kui toimetulekutoetus. Vallas töötab sotsiaaltöö spetsialist ja sotsiaaltöötaja lastekaitse alal ning 1 avaholdustöötaja. Laatres asub sotsiaalmaja, milles on 6 korterit ning turvakorter. Kaks suuremat sotsiaaltoetuste liiki on toimetulekutoetus ja hooldajatoetus. Vald toetas osaliselt või täielikult vähekindlustatud peresid toiduraha tasumisel lasteaias. Esimesse klassi astujatele

maksti kooliminekuetust. Makstava sünnitoetuse määraks on alampalga määr. Vähekindlustatud peredele ja puuetega inimestele makstakse täiendavaid toetusi valla eelarvest.

Keskkond. Tehniline ja sotsiaalne infrastruktuur

Eesmärk: elanikud on varustatud kvaliteetse joogiveega. On renoveeritud kanalisatsioonisüsteemid ja puhastusseadmed. Paranenud on teede tehniline seisund. Enamus tänavaid on asfaltkattega. Valla asulad on heakorrastatud ja omanäolised. Keskasulatesse on paigaldatud optimaalne tänavavalgustus.

Tegevuse eesmärgi saavutamiseks tuleb järgida valla jäätmekava. Korrastada ja arendada veevärgi ja kanalisatsiooni-süsteemid, tänavavalgustus. 2015.aastal teostas Ühismajandamise OÜ Tagula biotiigi puhastamise ja renoveerimise maksumusega 2520 eurot. Tsirguliina Roosi tänavale ehitati uus veetrass maksumusega 3600 eurot.

Maanteeameti tellimisel algas Soorus jalgratta- ja jalgte ehitus. Sealse välisvalgustuse ehitustööde maksumus tasutakse valla eelarvest. Töid teostab TAVT OÜ.

Kohalike maanteede ja tänavate asfalteerimine ja remontimine toimub vastavalt valla teehoiukavale. Teid hooldatakse regulaarselt. Toimub teeäärte niitmine.

Plaanis on tööd Tsirguliina aleviku, Laatre, Tagula ja Paju küla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kehtivatele nõuetele vastavusse viimiseks.

Asulate elukeskkonna atraktiivsemaks muutmiseks on plaanis Sooru paisjärve puhastamine. 2015.aastal viidi Eesti Maaülikooli poolt läbi Piiri oja ja Sooru paisjärve uuringud. Projekt läks maksma 8520 eurot. Selleks saadi toetust Keskkonnaministeeriumilt.

Turvalisuse tõstmiseks paigaldas AS Kernel Laatresse, Tsirguliina ja Sooru videoalvesüsteemi maksumusega 9510 eurot.

Arengukavas on planeeritud valla omandis olevate hoonete renoveerimine. Laatres Kesk 6 asuva vallamaja rekonstrueerimiseks kulus kokku 37122 eurot. Lisaks siseremondile uuendati ka küttesüsteemi (vahetati välja katlad, ehitati ringi torustik, paigaldati ultraheli soojusarvesti). Samuti teostati remonditöid Tsirguliinas „õpetajate majas“ maksumusega 6307,20 eurot. Jätkuvalt on plaanis „õpetajate maja“ välisfassaadi soojustamine ja viimistlemine.

Ettevõtlus ja turism

Eesmärgiks on arendada väikeettevõtlust. Plaanis on turismiobjektide rajamine ja nähtavaks muutmine (vaaketorni ehitamine Tõlliste mäele, Paju lahinguvälja eksponeerimine).

Praegu on kõige populaarsem turismiobjekt Paju lahingu mälestusmärk, mille rekonstrueerimine on jätkuvalt plaanis. 2015.aastal sai remonditud trepp maksumusega 2424 eurot.

Valga militaarteemapark alustas eelmisel aastal Sooru küla külje all Väikese Emajõe ääres lahingurajatiste taastamist. Tõlliste vald finantseeris 1944.aasta rindekäiku tutvustavat infotahvli 2404 euroga.

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE				
Bilanss				
eurodes				
		Lisa	31.12.2015	31.12.2014
Varad				
Käibevara				
	Raha	2	148 025	161 299
	Maksu-, lõivu- ja trahvinõuded	3A	61 200	66 625
	Muud nõuded ja ettemaksed	4;11	53 432	57 155
	Käibevara kokku		262 657	285 079
Põhivara				
	Osalused tütar- ja sidusettevõtjates	5	895	895
	Kinnisvarainvesteeringud	6	16 347	12 262
	Materiaalne põhivara	7	1 358 044	1 432 393
	Põhivara kokku		1 375 286	1 445 550
	Varad kokku		1 637 943	1 730 629
Kohustused ja netovara				
Lühiajalised kohustused				
	Võlad tarnijatele	8	15 781	18 209
	Võlad töötajatele		5 291	5 058
	Muud kohustused ja saadud ettemaksed	9; 11	40 243	34 580
	Laenukohustused	10	12 792	12 792
	Lühiajalised kohustused kokku		74 107	70 639
Pikaajalised kohustused				
	Laenukohustused	10	51 152	63 944
	Pikaajalised kohustused kokku		51 152	63 944
	Kohustused kokku		125 259	134 583
Netovara				
Vallavalitsuse netovara				
	Eelmiste perioodide akumulieeritud tulem		1 596 046	1 678 917
	Aruandeaasta tulem		-83 362	-82 871
	Netovara kokku		1 512 684	1 596 046
	Kohustused ja netovara kokku		1 637 943	1 730 629

Tulemiaruanne				
eurodes				
		Lisa	2 015	2 014
Tegevustulud				
	Maksutulud	3B	832 933	817 848
	Tulud kaupade ja teenuste müügist	12	96 204	79 148
	Saadud toetused	11	665 039	685 670
	Muud tegevustulud	13	19 357	18 969
Tegevustulud kokku			1 613 533	1 601 635
Tegevuskulud				
	Antud toetused	14	-104 884	-109 744
	Tööjõukulud	15	-880 336	-822 391
	Majandamiskulud	16	-461 407	-514 479
	Muud tegevuskulud	16	-81 261	-78 524
	Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus	6,7	-167 520	-157 252
Tegevuskulud kokku			-1 695 408	-1 682 390
Tegevustulem			-81 875	-80 755
Finantstulud ja -kulud				
	Intressikulu		-1 508	-2 136
	Finantstulu	2	21	20
Finantstulud ja -kulud kokku			-1 487	-2 116
Aruandeperioodi tulem			-83 362	-82 871

Rahavoogude aruanne				
eurodes				
Rahavood põhitegevusest		Lisa	2015	2014
Tegevustulem			-81 875	-80 755
Korrigeerimised				
	Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus	6,7	167 520	157 252
	Käibemaksukulu põhivara soetuselt	16	19 452	4 643
	Saadud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	11	-13 520	-10 692
<i>Kokku korrigeeritud tegevustulem</i>			91 577	70 448
Käibevarade netomuutus			-1 545	27 596
Kohustuste netomuutus			3 044	-8 348
Kokku rahavood põhitegevusest			93 076	89 696
Rahavood investeerimistegevusest				
Tasutud põhivara eest kokku:		7	-102 605	-38 353
	Laekunud põhivara müügist		0	640
	Laekunud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	11	10692	0
	Laekunud intressid ja muud finantstulud	2	20	15
Rahavood investeerimistegevusest kokku			-91 893	-37 698
Rahavood finantseerimistegevusest				
	Tagasi makstud laenud	10	-12 792	-12 792
	Makstud intressid ja muud finantskulud	10	-1 665	-2 174
Rahavood finantseerimistegevusest kokku			-14 457	-14 966
Puhas rahavoog			-13 274	37 032
	Raha ja selle ekvivalendid perioodi algul	2	161 299	124 267
	Raha ja selle ekvivalentide muutus		-13 274	37 032
	Raha ja selle ekvivalendid perioodi lõpul	2	148 025	161 299

Netovara muutuste aruanne		
eurodes		
	Akumuleeritud	
	tulem	Kokku
Saldo seisuga 31.12.2013	1 678 437	1 678 437
Aruandeaasta tulem	-82 871	-82 871
Põhivara ümberhindlus	480	480
Saldo seisuga 31.12.2014	1 596 046	1 596 046
Aruandeaasta tulem	-83 362	-83 362
Saldo seisuga 31.12.2015	1 512 684	1 512 684

Eelarve täitmise aruanne				
eurodes				
Tunnus	Kirje nimetus	Esialgne eelarve	lõplik eelarve	täitmine
	PÕHITEGEVUSE TULUD KOKKU	1 583 342	1 609 115	1 606 469
30	Maksutulud	844 730	844 730	838 664
3000	Füüsilise isiku tulumaks	775 500	775 500	770 351
3030	Maamaks	69 000	69 000	68 083
3044	Reklaamimaks	230	230	230
32	Tulud kaupade ja teenuste müügist	89 224	91 854	96 005
	Saadavad toetused tegevuskuludeks	630 388	653 531	652 749
35200	Tasandusfond (lg 1)	232 019	232 079	232 079
35201	Toetusfond (lg 2)	387 951	384 872	384 872
3500, 352	Muud saadud toetused tegevuskuludeks	10 418	36 580	35 798
	Muud tegevustulud	19 000	19 000	19 051
38250, 38251	Sh kaevandamisõiguse tasu	4 000	4 000	
38252, 38254	Sh laekumine vee erikasutusest	15 000	15 000	19 051
3882	Sh saastetasud ja keskkonnale tekitatud kahju hüvitis			
	PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU	-1 582 869	-1 608 579	-1 513 393
	Antavad toetused tegevuskuludeks	-129 671	-142 524	-107 786
413	Sotsiaalabitoetused ja muud toetused füüsilistele is	-97 009	-90 134	-60 028
4500	Sihtotstarbelised toetused tegevuskuludeks	-13 679	-33 937	-31 500
452	Mittesihtotstarbelised toetused	-18 983	-18 453	-16 258
	Muud tegevuskulud	-1 453 198	-1 466 055	-1 405 607
50	Personalikulud	-906 343	-894 478	-880 050
55	Majandamiskulud	-530 705	-568 122	-525 547
60	Muud kulud	-16 150	-3 455	-10
	PÕHITEGEVUSE TULEM	473	536	93 076
	INVESTEERIMISTEGEVUS KOKKU	-147 180	-146 649	-93 558
15	Põhivara soetus (-)	-145 200	-168 881	-116 125
3502	Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)		24 212	24 212
655	Finantstulud (+)	20	20	20
650	Finantstkulud (-)	-2 000	-2 000	-1 665
	EELARVE TULEM (ÜLEJÄÄK (+) / PUUDUJÄÄK (-))	-146 707	-146 113	-482
	FINANTSSEERIMISTEGEVUS	-12 792	-12 792	-12 792
2586	Kohustuste tasumine (-)	-12 792	-12 792	-12 792
100	LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS (+ suurenemine, - vä	-159 499	-158 905	-13 274

	PÕHITEGEVUSE KULUDE JA INVESTTEERIMIS TEGEVUSE VÄLJAMINEKUTE JAOTUS TEGEVUSALADE JÄRGI	1 730 069	1 779 460	1 631 183
01	Üldised valitsussektori teenused	223 245	227 638	209 788
01111	Valla- ja linnavolikogu	10 256	10 256	9 844
01112	Valla- ja linnavalitsus	176 001	192 519	181 057
01114	Reservfond	16 150	3 445	
01600	Muud üldised valitsussektori teenused	18 838	19 418	17 222
01700	Valitsussektori võla teenindamine	2 000	2 000	1 665
03	Avalik kord ja julgeolek	59	2 156	62
03100	Politsei	59	62	62
03600	Muu avalik kord ja julgeolek		2 094	
04	Majandus	183 356	103 973	103 501
04210	Põllumajandus	16 337	17 236	16 981
04510	Maanteetransport (vallateede- ja tänavate korrashoid)	167 019	84 333	84 116
04730	Turism		2 404	2 404
05	Keskkonnakaitse	13 074	17 454	16 503
05100	Jäätmekäitlus (prügivedu)	1 225	1 585	876
05200	Heitveekäitlus	1 000	3 520	3 425
05400	Bioloogilise mitmekesisuse ja maastiku kaitse, haljastus	10 849	12 349	12 202
06	Elamu- ja kommunaalmajandus	76 267	126 883	77 342
06300	Veevarustus	2 179	23 683	22 135
06400	Tänavavalgustus	47 500	65 076	23 404
06605	Muu elamu- ja kommunaalmajanduse tegevus	26 588	38 124	31 803
07	Tervishoid	6 278	5 278	5 278
07200	Ambulatoorsed teenused (kirabi)	6 278	5 278	5 278
08	Vaba-aeg, kultuur ja religioon	126 521	170 986	163 976
08103	Puhkepargid ja -baasid	1 000	11 395	11 364
08107	Noorsootöö ja noortekeskused	6 867	6 817	6 586
08108	Täiskasvanute huvialaasutused	16 535	25 535	24 854
08109	Vaba aja üritused	4 550	5 045	4 717
08201	Raamatukogud	56 701	56 946	54 855
08202	Rahva- ja kultuurimajad	38 668	60 624	58 026
08207	Muinsuskaitse	700	3 124	2 866
08209	Seltsitegevus	1 500	1 500	708
09	Haridus	916 586	935 509	894 914
09110	Alusharidus -lasteaiad	191 489	191 489	180 205
09212	Põhikooli otsekulud	191 560	196 170	196 168
09213	Üldkeskhariduse otsekulud	27 213	44 744	44 518
09220	Gümnaasiumid	387 037	383 676	380 460
09600	Koolitransport	46 791	46 934	38 305
09601	Koolitoit	72 496	72 496	55 258

10	Sotsiaalne kaitse	184 683	189 583	159 819
10121	Muu puuetega inimeste sotsiaalne kaitse	33 731	26 926	17 883
10200	Eakate sotsiaalhoolekande asutused	45 000	49 950	49 932
10201	Muu eakate sotsiaalne kaitse	10 458	10 458	9 383
10402	Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse	26 265	27 280	17 400
10600	Eluasemeteenused sotsiaalsetele riskirühmadele	10 098	10 450	10 387
10701	Riiklik toimetulekutoetus	33 122	32 135	22 459
10900	Muu sotsiaalne kaitse, sh. sotsiaalse kaitse haldus	26 009	32 384	32 375
	MUUD NÄITAJAD			
	Aasta alguse seisuga			
2580	Võlakohustused	76 736	76 736	76 736
1000	Likviidsed varad	161 299	161 299	161 299
	Perioodi lõpu seisuga			
2581	Võlakohustused	63 944	63 944	63 944
1001	Likviidsed varad	1 800	2 394	148 025

Eelarve täitmise aruanne on koostatud kassapõhisel printsiibil ning see ei ole konsolideerimata finantsaruannetega võrreldav.

Eelarve täitmise aruannet selgitab lisa nr. 18.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted

Käesolev raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti Vabariigi hea raamatupidamistavaga, mis tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuspõhimõtetele ning mille põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi Raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Riigi raamatupidamise üldeeskiri ja Raamatupidamise Toimkonna juhendid.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud lähtudes soetusmaksumuse printsiibist.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Varade ja kohustuste jaotus

Varad ja kohustused on bilansis jaotatud lühi- ja pikaajalisteks, lähtudes sellest, kas vara või kohustuse eeldatav valdamine kestab kuni ühe aasta või kauem arvestatuna bilansikuupäevast.

Raha ja selle ekvivalendid

Bilansis kajastatakse rahana kassas olevat sularaha ning pangas olevat arvelduskonto jääki.

Nõuded

Nõudeid kajastatakse bilansis nõudeõiguse tekkimise momendil ning hinnatakse lähtudes tõenäoliselt laekuvatest summadest. Võimaluse korral hinnatakse iga konkreetse kliendi laekumata nõudeid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta. Aruandeperioodil laekunud, kuid varasematel perioodidel kuludesse kantud nõuded on kajastatud aruandeperioodi ebatõenäoliste nõuete kulu vähendusena.

Nõue loetakse lootusetuks kui juhtkonna hinnangul puuduvad võimalused nõude kogumiseks.

Lootusetud nõuded on bilansist välja kantud.

Osalused

Aruandekohustuslase bilansis kajastatakse tuletatud soetusmaksumuses neid osalusi äriühingutes, mille üle aruandekohustuslasel on valitsev või oluline mõju.

Tuletatud soetusmaksumus hinnatakse alla, kui osaluse objekti omakapitalist aruandekohustuslasele kuuluv osa on langenud allapoole bilansilist väärtust. Kajastatud

allahindlusi taastatakse järgmistel perioodidel, kuid mitte kõrgemale tuletatud soetusmaksumusest.

Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteeringutena kajastatakse selliseid kinnisvaraobjekte, mida hoitakse väljarentimise või turuväärtuse tõstmise eesmärgil ja mida aruandekohustuslane ei kasuta oma põhitegevuseks. Kinnisvarainvesteeringuid kajastatakse soetusmaksumuse meetodil (soetusmaksumus, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum) analoogiliselt materiaalse põhivara kajastamisele.

Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid hinnangulise kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja soetusmaksumusega alates 2000 eurost ilma käibemaksuta (kuni 31.12.2010 soetatud varade korral alates 1917 eurost). Varad, mille kasulik tööiga on üle ühe aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 2000 euro, kantakse soetamisel kulusse ja peetakse arvestust bilansiväliselt.

Põhivara rekonstrueerimisväljaminekud, mis vastavad materiaalse põhivara mõistele, liidetakse materiaalse põhivara soetusmaksumusele. Rekonstrueerimisväljaminekute lisamisel hinnatakse vara järelejäänud kasulikkude eluiga ja vajadusel reguleeritakse põhivara kulumi normi. Põhivara soetusmaksumusse arvatakse kulutused, mis on vajalikud selle kasutuselevõtmiseks, v.a. soetusega kaasnevad maksud, lõivud, laenu-, koolitus- ja lähetuskulud, mis kajastatakse kuluna.

Põhivarasid kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum. Kulumi arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Kulumi norm määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust tööeast. Kui põhivara koosneb erineva hinnangulise kasuliku elueaga komponentidest, mille soetusmaksumust on võimalik usaldusväärselt hinnata, võetakse komponendid eraldi arvele.

Kulumi normid aastas on põhivara gruppidele järgmised:

Hooned	- 2 kuni 5 %
Rajatised	- 2 kuni 10 %
Masinad ja seadmed	- 10 kuni 20 %
Inventar	- 10 kuni 50 %
Arvutustehnika	- 33 kuni 50 %

Maad, mille väärtus aja jooksul ei vähene, ei amortiseerita.

Ümberhindlus

Ümberhindlusena võetakse arvele aruandeperioodil mõõdistatud ja maakatastrisse kantud maad. Samuti võetakse ümberhindlusena jätkuvalt arvele aruandeperioodil omandatud peremehetu vara, mis on saadud võlaõigusseaduse alusel seoses pärijate puudumisega. Varade ümberhindamiseks kasutatakse eelisjärjekorras turuhinda. Objektide korral, millel turuhind puudub, kasutatakse õiglase väärtuse määramiseks jääkasendusmaksumuse meetodit. Maa arvelevõtmiseks kasutatakse maksustamishinda, kui turuhind pole teada.

Immateriaalne põhivara

Immateriaalset põhivara kajastatakse füüsilise substantsita vara kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja soetusmaksumusega alates 2000 eurost. Immateriaalset põhivara kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum. Immateriaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarset meetodit ja amortisatsioonimäärad on järgmised:

Tarkvara	- 5 kuni 20%
----------	--------------

Õigused ja litsentsid	- 5 kuni 20%
-----------------------	--------------

Üldjuhul kajastatakse uurimis- ja arenguväljaminekud tekkimise momendil kuluna.

Bilansiväline vara

Bilansiväline vara on vara, mille soetusmaksumus on kuni 2000 eurot. Väikevara kantakse kulusse soetamise hetkel. Raamatupidamises peetakse väheväärtusliku pika kasutuseaga väikevarade arvestust bilansiväliselt, allüksuste ja materiaalselt vastutavate isikute lõikes.

Sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimisena kajastatakse sihtotstarbeliselt antud toetusi. Sihtfinantseerimist ei kajastata tuluna või kuluna enne, kui saaja on teinud kulutused, milleks sihtfinantseerimine oli ette nähtud, ning eksisteerib piisav kindlus, et sihtfinantseerimine leiab aset.

Saadud sihtfinantseerimise kajastamisel rakendatakse brutomeetodit, mille järgi kajastatakse nii saadud sihtfinantseerimist kui ka selle arvel tehtud kulusid või põhivara soetust mõlemal eraldi.

Tegevuskulude sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude ja kulude vastavuse printsibist ning sihtfinantseerimist kajastatakse proportsionaalselt sellega seonduvate kuludega.

Sihtfinantseerimise korral põhivara soetamiseks võetakse vara bilansis arvele tema soetusmaksumuses, sihtfinantseerimise summa aga kajastatakse samal ajal bilansis tuluna.

Tulude arvestus

Kogutud maksude ning loodusvarade kasutamise ja saastetasude tulu võetakse arvele tekkepõhiselt vastavalt Maksu- ja Tolliameti poolt esitatud teatisele. Lõivutulu kajastatakse lõivuga maksustatud toimingu päeval. Põhivara müügist saadud tulu kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav. Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel, lähtudes valmidusastme meetodist. Intressitulu kajastatakse tekkepõhiselt sisemise intressimäära alusel.

Kulude arvestus

Kulusid kajastatakse tekkepõhiselt. Põhivara või varude soetamisel tasutud mittetagastatavad maksud ja lõivud, s.h. käibemaks, mida ei saa arvata sisendkäibemaksuks, kajastatakse soetamishetkel kuluna tulemiaruaude kirjel Muud tegevuskulud.

Seotud osapooled

Seotud osapoolteks loetakse Tõlliste vallavolikogu ja -vallavalitsuse liikmed ning asutuse juhid, kellele on antud õigus iseseisvalt lepinguid sõlmida ning kõigi eelpool loetletud tegev- ja kõrgema juhtorgani liikmete lähedased pereliikmed, samuti ka nende valitseva ja olulise mõju all olevad sihtasutused, mittetulundusühingud ja äriühingud.

Eelarve täitmise aruanne

Eelarve täitmise aruanne on koostatud vallavalitsuse kohta kassapõhiselt, mistõttu selle andmeid ei ole võimalik võrrelda tekkepõhistes aruannetes kajastatud andmetega. Lisaks kassapõhisest printsiibist tulenevatele ajalistele erinevustele on selles kasutusel veel järgmised olulised erinevad arvestuspõhimõtted:

- 1) põhivara soetamisel tasutud summad kajastatakse eelarve täitmisel kuluna ning põhivara müügist laekunud summad tuluna, amortisatsiooni ja muid põhivaradega tehtud mitterahalisi tehinguid eelarve täitmise aruandes ei kajastata;
- 2) kaupade ja teenuste ning põhivarade soetamisel lisanduv käibemaks, mida ei saa arvata sisendkäibemaksuks, on eelarve täitmise aruandes kajastatud vastavate kaupade, teenuste ja põhivara soetamise kuluna.

Lisa 2 Raha ja selle ekvivalendid			
eurodes			
		31.12.2015	31.12.2014
Raha			
	Sularaha	1 089	995
	Arvelduskontod SEB pangas	146 936	160 304
Raha ja selle ekvivalendid kokku		148 025	161 299
	Rahalt teenitud intressitulu laekunud	20	15
Panga jäägilt teenitud intressinõue (Lisa 4) on seisuga 31.12.2015 21 eurot ja seisuga 31.12.2014 oli 20 eurot.			

Lisa 3 Maksud, lõivud, trahvid			
eurodes			
A. Maksu-, lõivu- ja trahvinõuded			
		Lühiajalised nõuded	
		31.12.2015	31.12.2014
Maksud brutosummas			
	Tulumaks	55 655	61 619
	Maamaks	589	355
Kokku maksud		56 244	61 974
Loodusressursside kasutamise ja saastetasud			
	Jäätmesaastetasu	1	0
	Kaevandamisõiguse tasu	1	1
	Vee-erikasutusmaks	4 954	4 650
Kokku loodusressursid ja saastetasud		4 956	4 651
Kokku maksud, lõivud ja trahvid		61 200	66 625

B. Maksu-, lõivu- ja trahvitulud			
	eurodes		
		Tulud	
		31.12.2015	31.12.2014
Maksud			
	Tulumaks	764 386	748 104
	Maamaks	68 317	69 514
	Reklaamimaks	230	230
Kokku maksud:		832 933	817 848
Lõivud		2 611	2 078
Loodusressursside kasutamise ja saastetasud			
	Tasud vee erikasutusest (Lisa 13)	19 355	18 560
	Saastetasud (Lisa 13)	2	409
Kokku loodusressursside kasutamise ja saastetasud:		19 357	18 969
Kokku maksud, lõivud ja trahvid		854 901	838 895

Tulu- ja maamaksu kogub ja kannab edasi Maksu- ja Tolliamet. Aruandeperioodi lõpuks deklareeritud, kuid üle kandmata maksutulu on kajastatud vastavalt Maksu- ja Tolliameti poolt saadetud teatisele.

Tulu loodusressursside kasutamisest arvestab Keskkonnaamet ja laekumine toimub Maksu- ja Tolliameti kaudu. Loodusressursimaksu nõue on arvele võetud Maksu- ja Tolliameti teatise alusel.

Lisa 4 Muud nõuded ja ettemaksud		
eurodes		
	31.12.2015	31.12.2014
Nõuded ostjate vastu:	3 097	2 915
Omavalitsusasutused	0	250
Mittetulundusühingud	95	70
Füüsilised isikud	2 920	2 789
Sidusüksus	82	13
Ebatõenäoliseks hinnatud nõuded ostjate vastu	0	-207
Viitlaekumised:	21	20
Laekumata arvelduskontode intressid	21	20
Nõuded toetuste eest	1 802	10 743
Maksude ettemaksud	30 490	27 689
Sotsiaalmaks	19 249	17 177
Kinnipeetud tulumaks	9 134	8 334
Kogumispensionimakse	902	811
Töötuskindlustusmakse	1 205	1 367
Ettemakstud toetused	12 908	10 610
Ettemakstud sihtfinantseerimine	12 908	10 610
Ettemakstud tulevaste perioodide kulud:	5 114	5 178
Ettemakstud ajakirjanduse tellimused	2 793	2 644
Ettemakstud kindlustusmaksed	2 321	2 534
Kokku muud nõuded ja ettemaksud	53 432	57 155

Nõuded toetuste eest real kajastatakse PRIA-lt laekumata koolipiimatoetust 172 eurot ja Rahandusministeeriumilt laekumata toetus aadressandmete korrastamise eest 1630 eurot.

Ettemakstud sihtfinantseerimise real on kajastatud hajaasustuse programmi toetuste 90% osa, mis on taotlejatele välja makstud.

Lisa 5 Osalused tütar- ja sidusettevõtjates						
eurodes						
A.Sidusettevõtjad						
Tõlliste Vallavolikogu 22.01.2007.a. otsuse nr 7 alusel osales Tõlliste vald koos Hummuli ja Sangaste vallaga Ühismajandamise OÜ asutamises.						
Alates 01.07.2011.a. on Hummuli valla osad omandanud OÜ SANVA. Alates 01.06.2012 omandas OÜ SANVA ka Sangaste valla osad.						
Alates 29.12.2014 kuulub 2/3 Ühismajandamise OÜ osakutest OÜ-le Palu Invest.						
Osakapitali suurus on registreeritud äriregistris 2685 eurot, mis koosneb kolmest osast nimiväärtusega 895 eurot.						
Nimetus	Osaluse määr (%)	Tulemiaruaande näitajad			Bilansi näitajad aasta lõpus	
		Tegevus-tulud	Tegevus-kulud	Tulem	Varad	Neto-varad
Ühismajandamise OÜ TP559601						
2015.a.	33	110 871	88 461	22 410	54 064	25 296
Ühismajandamise OÜ TP559601						
2014.a.	33	116 839	106 947	9 892	31 963	25 296
Osaluste bilansiline väärtus ja liikumised						
Nimetus	Jääk seisuga 31.12.2014	Osa suurenemine seoses konverteerim.	Kahjum soetusmaksu-musest	Jääk seisuga 31.12.2015		
Ühismajandamise OÜ TP 559601	895	0	0	895		

Lisa 6 Kinnisvarainvesteeringud		
eurodes		
Jääk seisuga 31.12.2014		
Soetusmaksumus		38 121
Akumuleeritud kulum		-25 859
Jääkväärtus		12 262
Aruandeperioodi liikumised		
Soetused		5 256
Amortisatsioon		-1 171
Jääk seisuga 31.12.2015		
Soetusmaksumus		43 377
Akumuleeritud kulum		-27 030
Jääkväärtus		16 347

2015.aastal saadi kinnisvarainvesteeringutelt renditulu 4916 eurot. Halduskulud oli aruandeperioodil 7055 eurot (2014.a. oli renditulu 4657 eurot ja halduskulud 7755 eurot).

Lisa 7 Materiaalne põhivara						
eurodes						
	Maa	Hooned ja rajatised	Masinad ja seadmed	Muu põhivara	Lõpetamata tööd ja ettemakset	Kokku
Soetusmaksumus perioodi alguse	11 928	2 453 288	203 839	22 801	0	2 691 856
Akumuleerit.kulum perioodi alguse	0	-1 102 588	-147 749	-9 126	0	-1 259 463
Jääkväärtus perioodi alguses	11 928	1 350 700	56 090	13 675	0	1 432 393
Aruandeperioodi liikumised						
Soetused ja parendused	0	56 322	18 457	4 289	12 932	92 000
<i>Mahakandmine</i>		<i>-69 362</i>				-69 362
Kulum ja allahindlus	0	-134 080	-29 266	-3 003	0	-166 349
Kokku liikumised:	0	-77 758	-10 809	1 286	12 932	-74 349
Soetusmaksumus perioodi lõpus	11 928	2 440 248	222 296	27 090	12 932	2 714 494
Akumuleerit.kulum perioodi lõpus	0	-1 167 306	-177 015	-12 129	0	-1 356 450
Jääkväärtus perioodi lõpus	11 928	1 272 942	45 281	14 961	12 932	1 358 044

Rahavoogude aruandes kajastub materiaalse põhivara eest tasutud summana 102605 eurot, mis tuleneb järgmistest summadest:

- 1) Aruandeaasta soetuste summa 97256 eurot,
- 2) Käibemaksukulu aruandeaasta soetustelt 19452 eurot (vt lisa 16),
- 3) Lahutatud aasta lõpuks tarnijatele tasumata summa 583 eurot,
- 4) Lahutatud sihtfinantseerimise arvel saadud põhivara ja käibemaksukulu summas 13520 eurot ja mis ülaltoodud tabelis on kajastatud soetusena.

Lisa 8 Võlad tarnijatele		
eurodes		
	31.12.2015	31.12.2014
Võlad toodete ja teenuste eest	15198	18209
Äriühingutele	8 986	11 767
Füüsilistele isikutele	156	114
Mittetulundusühingutele	200	20
Konsolideerimisgrupi üksustele:	5 856	6 308
Eesti Energia AS	4 222	4 485
SA Kredex	30	30
AS Valga Haigla	1 180	1 150
Sangaste Asundused MTÜ	0	547
Valga Linnavalitsus	424	96
Võlad põhivara eest	583	0
Äriühingutele	583	0
Kokku võlad tarnijatele:	15 781	18 209

Lisa 9 Muud kohustused ja saadud ettemaksed		
eurodes		
	31.12.2015	31.12.2014
Maksu-, lõivu- ja trahvikohustused	30 490	27 690
Sotsiaalmaksu kohustus	19 249	17 177
Üksikisiku tulumaksu kohustus	9 134	8 334
Töötuskindlustusmaksu kohustus	1 205	1 367
Kogumispensioni maksete kohustus	902	811
Saastetasude kohustus	0	1
Intressikohustused	0	157
Toetuseks saadud ettemaksed	9 753	6 733
SA Archimedes	0	269
Eesti Kooriühing	0	570
Viljandi Maavalitsus	9 753	5 894
Kokku muud kohustused ja ettemaksed :	40 243	34 580

Lisa 10 Laenukohustused		
eurodes		
Lühiajalised kohustused	31.12.2015	31.12.2014
Pikaajalise laenu lühiajaline osa	12 792	12 792
Kokku lühiajalised laenud:	12 792	12 792
Pikaajalised kohustused		
Pikaajaline laen	51 152	63 944
Kokku pikaajalised laenud:	51 152	63 944
Intressikulu laenult 2015.a. 1665 eurot		

Laenukohustused järelejäänud tähtajaga					
eurodes					
		kuni 1a	1-2 a	2-3 a	3-4 a
Jääk	31.12.2015				
Laen		12 792	12 792	12 792	12 792
		4-5 a	Kokku		
		12 776	63 944		
28.06.2010.a. sõlmiti AS SEB Pangaga laenuleping nr.2010012439 Tsirguliina Keskkooli tehnosüsteemide rekonstrueerimiseks summas 127 904 eurot. Lepingutasu 256 eurot.					
Intressimäär on muutuv - 6 kuu EURIBOR+2,2% aastas. Laenu tagasimaksed algasid 01.01.2011.a.					
Laenu tagasimakse tähtpäev on 25.12.2020.a.					

Lisa 11 Saadud toetused					
eurodes					
	2015. aasta tulud			Jääk	
				31.12.2015	
	Saadud tegevuskulude sihtfinantseerimine	Saadud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	Muud toetused	Nõuded	Laekunud ettemaksud
RAHALISED SIHTFINANTSEERIMISED					
Riigieelarvest tasandus- ja toetusfondi	0	0	616 951	0	0
Riigieelarvest Tsirguliina keskkoolile tahvelarvutite soetamiseks	10 000	0	0	0	0
Riigieelarvest lapsehoiuteenuse rahastamine	804	0	0	0	0
Viljandi MV-lt ujumise algõpetuse korraldamiseks	143	0	0	0	0
SA Arhimeselt Comeniuse proj.toetus	2 669	0	0	0	0
Riigieelarvest Laatre vabaajakeskuse remondiks	0	5 000	0	0	0
Riigieelarvest õppe-laenude hüvitisteks	2 643	0	0	0	0
Riigieelarvest koolipuuvilja ja koolipiima toetuseks	1 079	0	0	171	0
Välisabi koolipuuvilja ja koolipiima toetuseks	1 578	0	0	0	0
Eesti Kooriühingult segakoori ja mudilaskoori tegevuseks	570	0	640	0	0
Viljandi MV-lt hajaasustuse programmi toetuseks	6 822	0	0	0	7 659
Eesti Kultuurkapitalilt ürituste korrald.	3 095	0	0	0	0
Riigieelarvest Sooru paisjärve uuringute läbiviimiseks	0	8 520	0	0	0
Viljandi MV-lt projekt Turvalisuse tõstmise Tõlliste vallas	0	0	0	0	2 094
Rahandusministeeriumilt aadressandmete korrastamiseks	1 630	0	0	1 630	0
MITTERAHALISED SIHTFINANTSEERIMISED					
Riigieelarvest raamatute soetus raamatukogudele	2 895	0	0	0	0
Kõik kokku:	33 928	13 520	617 591	1 802	9 753

	2014. aasta tulud			Jääk	
				31.12.2014.	
	Saadud tegevuskulude sihtfinantseerimine	Saadud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	Muud toetused	Nõuded	Laekunud ettemaksed
RAHALISED SIHTFINANTSEERIMISED					
Riigieelarvest tasandusfondi	0	0	559 950	0	0
Riigieelarvest valla teede renoveerimiseks	83 365	0	0	0	0
Riigieelarvest lapsehoiu-teenuse rahastamine	1 310	0	0	0	0
Viljandi MV-lt hajaasustuse programmi toetus	916	0	0	0	5 894
Hariduse Infotehnoloogia SA-lt projekti finantseerimine	847	0	0	0	0
Rahandusministeeriumilt aadressandmete korrastamiseks	2 116	0	0	0	0
SA Arhimedeselt Comeniuse proj.toetus	7 060	0	0	0	0
Riigieelarvest õppe-laenude hüvitisteks	3 934	0	0	0	0
Riigieelarvest koolipuuvilja ja koolipiima toetuseks	1 221	0	0	0	0
Välisabi koolipuuvilja ja koolipiima toetuseks	1 603	0	0	0	0
Eesti Kooriühingult segakoori, laste- ja mudilas-koori tegevuseks	900	0	0	0	570
PRIA-lt toetus projektile Kogukonnakeskuste arendamine	5 316	0	0	0	0
PRIA-lt toetus projektile Kohaliku elukeskkonna parandamine tervist edendava tegevuse teel	0	4 859	0	4 859	0
PRIA-lt toetus projektile Minigilfirajad Tsirguliina	0	5 833	0	5 833	0
Viljandi MV-lt ujum.algõp. korraldamiseks	300	0	0	0	0
Kultuurkapitalilt ürituste korrald.	3 352	0	0	0	0
Annetused eraisikutelt kalmistu korrashoiuks	25	0	0	0	0
MITTERAHALISED SIHTFINANTSEERIMISED					
Riigieelarvest raamatute soetus raamatukogudele	2 763	0	0	0	0
Kõik kokku:	115 028	10 692	559 950	10 692	6 464

Riigieelarvest saadud maksed toetus- ja tasandusfondi eraldati järgmisteks tegevusteks: hariduskulude katmiseks 270890 eurot (2014.a. 276530 eurot), toimetulekutoetusteks 21647 eurot (2014.a. 28569 eurot), sotsiaaltoetuste ja –teenuste osutamiseks 1718 eurot (2014.a. 4949 eurot), muudeks kuludeks 24 eurot (2014.a. 18 eurot), vajadusepõhise peretoetuse maksmiseks 7615 eurot (2014.a. 2695 eurot), kohalike teede korrashoiuks 82978 eurot (2014.a. laekus eraldi toetusena 83365 eurot) ning üldisesse fondi kohalike omavalitsuste maksulaekumiste erinevuste tasandamisest tulenevalt 232079 eurot (2014.a. 247189 eurot).

Lisa 12 Tulud kaupade ja teenuste müügist			
eurodes			
		2015	2014
Tulud haridusalasest tegevusest		71 898	54 908
Tulud elamu-ja kommunaaltegevusest		11 233	10 895
Tulud üürist ja rendist		5 354	6 351
Tulud kultuuri- ja kunstialasest tegevusest		3 080	1 360
Riigilõivud		2 611	2 078
Tulud transpordialasest tegevusest		1 693	3 156
Tulud sotsiaalalialasest tegevusest		250	192
Tulud üldvalitsemisest		85	208
	Kokku kaupade ja teenuste müük:	96 204	79 148

Lisa 13 Muud tegevustulud			
eurodes			
		2015	2014
	Tulud loodusressursside kasutamisest		
	Vee erikasutustasud (Lisa 3B)	19 355	18 560
	Kokku:	19 355	18 560
	Muud tulud		
	Saastetasud (Lisa 3B)	2	409
	Muud tulud kokku:	2	409
	Kõik kokku:	19 357	18 969

Lisa 14 Antud toetused			
	eurodes		
		2015	2014
Sotsiaaltoetused füüsilistele isikutele			
	Toimetulekutoetused	-21 810	-28 330
	Peretoetused	-16 363	-13 065
	Toetused puuetega inimestele	-11 897	-14 595
	Erijuhtudel makstav sotsiaalmaks	-3 397	-7 283
	Õppetoetused	-3 057	-2 784
	Muud sots.abi toetused ja eraldised füüs.isikutele	-2 770	-3 231
	Preemiad	-390	-160
	Kokku sotsiaaltoetusteks:	-59 684	-69 448
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks			
	Sihtasutustele ja mittetulundusühingutele (aval.sekt.ü)	-752	-497
	MTÜ Valgamaa Omavalitsuste Liidule	-752	-497
	Eraldised muudele residentidele:	-28 190	-23 821
	FIE-dele	-14 744	-4 214
	MTÜ-dele ja SA-tele	-12 074	-14 952
	Ühismajandamise OÜ-le	-1 372	-4 655
	Kokku tegevuskuludeks:	-28 942	-24 318
Liikmemaksud			
	Valitsussektorisse kuuluvatele sihtasutustele	-15 539	-15 359
	MTÜ Valgamaa Omavalitsuste Liidule	-13 696	-13 683
	MTÜ Eesti Maaomavalitsuste Liidule	-1 843	-1 676
	Eraldised muudele residentidele	-719	-619
	MTÜ-dele	-669	-569
	Äriühingutele	-50	-50
	Kokku liikmemaksud:	-16 258	-15 978
	Kokku antud toetused:	-104 884	-109 744

Lisa 15 Tööjõukulud				
eurodes				
	2015		2014	
Tegevusvaldkond	Töötajate keskm. arv	Töötasu-kulud	Töötajate keskm. arv	Töötasu-kulud
Põhikool	11,85	-146 502	11,85	-140165
Keskool	16,50	-145 910	15,99	-125 975
Alusharidus	14,17	-111 310	14,17	-112 392
Vallavalitsus	6,00	-79 109	6,83	-81 071
Gümnaasium	2,82	-33 462	3,45	-40 561
Raamatukogud	4,12	-28 571	4,50	-27 413
Sotsiaalse kaitse haldus	1,91	-20 906	1,29	-15 706
Koolitoit	3,00	-19 876	0	0
Rahvamajad	1,50	-12 993	1,50	-13 001
Koolitransport	1,66	-12 059	2,00	-11 205
Maakorraldus	1,00	-11 075	1,00	-10 334
Kalmistud	1,90	-9 516	1,90	-7 640
Vallavolikogu	0,25	-6 365	0,25	-6 314
Muu eakate sotsiaalne kaitse	1,00	-5 148	1,00	-4 762
Vabaajakeskused	1,00	-4 897	1,00	-5 058
Noorsootöö	0,50	-3 700	0,48	-3 596
Eluasemeteenused	0,50	-2 400	0,50	-2 250
Muu puuetega inimeste sots.kaitse	0,50	-2 340	0,50	-2 136
Maanteetransport	0	-260	0	-215
Kokku töötasud:	70,18	-656 399	68,21	-610 854
Erisoodustused:				
Töötajate õppelaenu kustutamine		-1 590		-2 337
Maksud ja sotsiaalkind.maksud		-222 347		-209 200
Kokku tööjõukulud:		-880 336		-822 391
Töötajate arvuna on esitatud keskmine töötajate arv taandatuna täistööajale.				
Ajutiste töölepingute korral ei ole töötajate arvu leitud. Ajutiste töölepingute alusel arvestatud töötasukulud moodustasid aruandeperioodil 2899 eurot ja võrreldaval perioodil 3349 eurot.				

Lisa 16 Majandamiskulud ja muud tegevuskulud		
eurodes		
	2015	2014
Majandamiskulud		
Kinnistute, hoonete ja ruumide halduskulud	-100 488	-135 772
Rajatiste majandamiskulud	-89 070	-98 532
Õppevahendite ja koolituse kulud	-74 619	-71 145
Sotsiaalteenuste ost	-52 976	-45 413
Sõidukite ülalpidamise kulud	-32 341	-46 312
Toiduained ja toitlustuskulud	-26 726	-25 260
Info-ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	-22 009	-17 291
Kultuuri-ja vaba aja sisustamise kulud	-15 582	-16 888
Inventari kulud	-12 864	-20 215
Teavikud ja kunstiesemed	-10 473	-10 370
Administreerimine	-9 077	-8 936
Koolituse kulud	-5 113	-5 674
Masinate ja seadmete ülalpidamise kulud	-3 083	-3 052
Koolituskulud RE-st haridustoetusest	-2 402	-2 499
Meditsiinikulud ja hügieenitarbed	-2 109	-2 509
Mitmesugused majanduskulud	-1 638	-3 012
Eri-ja vormiriietus	-571	-610
Lähetuse kulud	-266	-989
Kokku majandamiskulud	-461 407	-514 479
Maksu-, lõivu- ja trahvikulud		
Käibemaksukulu tegevuskuludelt	-60 811	-72 714
Käibemaksukulu põhivara soetuselt	-19 452	-4 644
Käibemaks RE-st haridustoetusest õppevahendite	-919	-896
Käibemaks RE-st haridustoetusest koolitustelt	-69	-1
Lõivukulu	-10	-62
Kokku maksu-, lõivu- ja trahvikulud	-81 261	-78 317
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded		
Kulu ebatõenäoliselt laekuvatest nõuetest	0	-207
Kokku ebatõenäoliselt laekuvad nõuded:	0	-207
Kokku muud tegevuskulud	-81 261	-78 524

Lisa 17 Seotud osapooled					
A.Tehingud sidusettevõttega					
eurodes					
Ettevõtja	Tehingu sisu	Tulud 2015	Kulud 2015	Tulud 2014	Kulud 2014
Ühismajandamise OÜ	teenuse ost	865	7 588	989	8 520
	tegevustoetus	0	1 572	0	2 655
	põhivara ost	0	6120	0	0

Turuhinnast erinevatel tingimustel toimunud tehinguid sidusettevõttega tehtud ei ole.

Tõlliste Vallavalitsuse hinnangul on kõik ostu- ja müügitehingud seotud osapooltega toimunud normaalsel turutingimustel või vastavalt tingimustele, mis kehtivad ühtviisi nii seotud osapooltele kui ka mitteseotud isikutele. Toetuse saamiseks vallavalitsuselt kehtivad võrdsed taotlemise ja eraldamise kriteeriumid kõigile taotlejatele.

B. Turuhinnas tehtud tehingud seotud osapooltega

Tõlliste vallavalitsus on aruandeaastal turuhinnas teinud kaupade ja teenuste ostutehinguid järgmiste seotud osapooltega: MTÜ Valgamaa Omavalitsuste Liit, OÜ Valga Kodutehnika, MTÜ Spordiklubi Raudsõrmus, FIE Lembe Raua Laatre Apteek, Kopra Karjamõis OÜ, MTÜ Paju Pansionaadid, Valga maakonna ja Jämtländ lääni MÜ, MTÜ Euregio Pskov-Livonia, FIE Kaupo Kutsar. Kokku tehinguid summas 47481 eurot.

Tõlliste vallavalitsus on aruandeaastal andnud toetusi kokku summas 1417 eurot järgmistele seotud osapooltele: FIE Pille Illak, MTÜ Joude, EELK Laatre Kogudus, MTÜ Tõlliste Valla Pensionäride Ühendus „Elurada“.

C. Soodustused tegev- ja kõrgema juhtkonna liikmetega seotud lähedastele pereliikmetele

Tõlliste vallavalitsus ei ole andnud vallavalitsuse või volikogu liikme või asutuse juhi lähedastele pereliikmetele aruandeaastal soodustusi.

D. Valla tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud				
	Tegev- ja kõrgema juhtkonna		Tasude kogusumma	
	keskmise arv		eurodes	
	2015	2014	2015	2014
volikogu liikmed	13	13	6 365	6 389
vallavalitsuse liikmed	4	4	52981	51 376
asutuste juhid	8	8	62 911	67 998

Ülaltoodud tasud on arvestatud ilma sotsiaalmaksuta ja töötuskindlustusmakseteta, kuid nende hulka on arvatud kõik töötasud ja hüvitised. Muid täiendavaid olulisi soodustusi pole tegevjuhtkonna ega kõrgema juhtkonna liikmetele aruandeaastal arvestatud.

Lisa 18 Selgitused eelarve täitmise aruande kohta

Tõlliste vallavolikogu võttis 26.01.2015 määrusega nr 1 vastu Tõlliste valla 2015.aasta eelarve põhitegevuse tulude mahuga 1 583 342 eurot, põhitegevuse kulude mahuga 1 582 869 eurot, investeerimistegevus mahuga 147 180 eurot, finantseerimistegevus mahuga 12 792 eurot ja likviidsete varade vähenemisega 14 844 eurot.

Tõlliste valla eelarvet muudeti aasta jooksul nelja lisaeelarvega. Põhitegevuse tulude lõplikuks eelarvemahuks kujunes 1 577 171 eurot, põhitegevuse kulude mahuks 1 577 054 eurot, investeerimistegevuse mahuks 40 398 eurot, finantseerimistegevuse mahuks 12 792 eurot ning likviidsete varade vähenemiseks 159 499 eurot. 2015.aasta jooksul võeti vastu kolm lisaeelarvet.

1. Põhitegevuse tulud

Põhitegevuse tulude maht suurenes aasta jooksul 25 773 euro võrra. Tulusid kaupade ja teenuste müügist võeti arvele 2 630 eurot. Saadavad toetused tegevuskuludeks suurenesid 23 143 eurot (projektitoetused jm.).

Põhitegevuse tulude eelarve täideti 99,8%. Täitmata jäid planeeritud maksutulud, täitmine 99,3%. Sihtfinantseerimiseks saadud toetusi laekus 97,9% ulatuses (osa planeeritud toetustest jäi laekumata või laekus vähem). Kohaliku tähtsusega maardlate kaevandusõiguse tasusid ei laekunud. Laekumine vee erikasutusest täideti 127,01%.

2. Põhitegevuse kulud

Põhitegevuse kulude maht suurenes 25 710 euro võrra. Antavad toetused tegevuskuludeks suurenesid 12 853 euro võrra. Esialgseks eelarveks oli 129 671 eurot ja lõplikuks eelarveks 142 524 eurot, täitmine 107 786 eurot, s.o. 75,6%.

Muud tegevuskulud eelarve suurenes aasta jooksul 12 857 euro võrra. Suurenemine toimus põhiliselt omalaekumiste ja sihtotstarbeliste toetuste tõttu.

Põhitegevuse kulude eelarve kokku täideti 94,1 %, st, et kulude eelarve täitmine oli 95 186 euro võrra väiksem kui eelarve. Sellest 32 057 eurot moodustavad projektide jäägid ja muude sihtotstarbeliste rahade jäägid, mis on üle kantud 2016.aasta eelarve põhitegevuse kulude ossa.

Põhitegevuse kulude eelarvesse oli aasta alguses planeeritud reservfondi summas 16 150 eurot. Reservfondi kasutamata jäägiks aasta lõpuks jäi 3 455 eurot.

3. Investeeringustegevus

Investeeringustegevuse tuludeks olid põhivara soetuseks saadud sihtfinantseerimine ja intressitulu hoiustelt. 2015.aastal laekus PRIA-lt projektitoetust 10 692 eurot (projektid viidi läbi 2014.aasta lõpus, saamata jäänud toetus laekus 2015.aastal). Riigieelarvest eraldati Laatre Vabaajakeskuse remondiks 5 000 eurot ja Sooru paisjärve uuringute läbiviimiseks 8 520 eurot.

Põhivara soetuste eelarve aasta alguses oli 145 200 eurot, lõplikuks eelarveks kujunes 168 881 eurot, täitmine 68,8% ehk 116 125 eurot.

Vallamaja remondiks kulus 39 867 eurot. Remondi käigus ehitati uus küttesüsteem, paigaldati uus katel, teostati maja siseremonttöid. Tsirguliina, Laatresse ja Sooru paigaldati videovalvesüsteem kogumaksumusega 9 510 eurot. Sooru Rahvamajja paigaldati tulekahjusignalisatsioon ja rekonstrueeriti küttesüsteemi, kokku kulu 6 979 eurot. Samuti rekonstrueeriti Tsirguliina Rahvamaja küttesüsteemi ja saali ventilatsioonisüsteemi maksumusega 7 201 eurot. Laatre Vabaajakeskuse küttesüsteemi rekonstrueerimiseks kulus 9 319 eurot, sealhulgas saadud toetus 5 000 eurot. Õpetajate maja siseremonti teostati 6 307 euro eest. Tsirguliina Keskkooli arvutiklassi soetati uued arvutid maksumusega 5 334 eurot. Väiksemateks investeeringuteks olid Tagula puhastusseadme rekonstrueerimine 2 520 eurot, Tsirguliinas Roosi tänava veetrassi ehitus 3 600 eurot, Tsirguliina puhkealale väliürituste läbiviimiseks jaotuskilbi paigaldamine ja toiteliini vedamine

maksumusega 2 525 eurot, Paju lahingu mälestusmärgi uue trepi ehitamine 2 424 eurot, Sooru Väikese Emajõe äärde militaarteemaparki infotahvli paigaldamine 2 404 eurot, generaatori soetamiseks 3 200 eurot. Sooru paisjärve uuringute läbiviimiseks kulus 8 520 eurot. Tööd teostati saadud toetusest.

Kõige suurem summa eelarves oli esialgu planeeritud Sooru kergliiklustee valgustuse rajamiseks, kuid 2015.aastal teostati töid vaid 6 998 euro eest.

4. Finantseerimistegevus

Finantseerimistegevuse eelarve kulude osa täideti 100,0 %, st, et kõik lepingujärgsed kohustused täideti.

5. Eelarve täitmine valdkondade lõikes

Üldised valitsussektori valdkonna eelarve täitmine oli 92,2%. Aasta lõpuks jäi kasutamata ka reservfondi vahendeid.

Tegevusalale Muu avalik kord ja julgeolek laekus 2015.aasta lõpus toetus projektile „Turvalisuse tõstmine Tõlliste vallas“. Projekti teostatakse 2016.aastal ja vahendid kanti üle uude eelarvesse.

Majanduse eelarve täitmine oli 99,5 %.

Keskonnakaitse valdkonna eelarve täideti 94,6%. Planeeritust vähem kulutusi läks jäätmekäitlusele.

Elamu- ja kommunaalmajanduse eelarve täideti 61,0%. Kuna Sooru kergliiklustee valgustuse ehitamine jäi lõpetamata, jäid kasutamata ka eelarves planeeritud investeeringuvahendid.

Tervishoiu valdkonna eelarve täitmine oli 100% ja vabaaja ja kultuuri eelarvel 95,9%.

Kõige vähem eelarve vahendeid kasutati seltsitegevusele – 47,8%.

Hariduse valdkonna eelarve täitmine oli 95,7%. Järgmisesse aastasse kanti Eesti Kooriühingu toetused 320 eurot. Kokkuhoid oli ka koolitranspordi kasutamisel, kuna aasta lõpus oli kasutuses üks buss.

Planeeritust kõige väiksem eelarve täitmine oli sotsiaalse kaitse valdkonnas- 84,3%.

Kasutamata jäi osa sihtotstarbeliste summadena laekunud sotsiaaltoetusi, mille kasutamise kord on riiklikult reglementeeritud ja millede jäägid kandusid edasi 2016.aasta eelarve põhitegevuse kulude ossa.

Majandusaasta aruande allkiri

Majandusaasta aruande on koostanud Tõlliste Vallavalitsus.

Aruande juurde kuulub sõltumatu vandeaudiitori aruanne ning Tõlliste Vallavalitsuse otsus aruande heakskiitmise kohta.

Madis Gross, vallavanem.....